

BH2012. 232.

Ha az üzemelő közlekedési zaj- és rezgésforrás által okozott zaj jelentős mértékben meghaladja a külön jogszabály szerinti határértéket, akkor a közlekedési vonalas létesítmény mindenkori üzemeltetőjét kell környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezni [284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 1. §, 14. §, 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendelet 3. melléklet].

Az elsőfokú környezetvédelmi hatóság a 4. számú főút, D., W. úti szakaszának zajkibocsátását ellenőrizte 2009. július 9-10. között, majd a mért adatok alapján a határérték jelentős túllépése miatt a 2010. május 18-án kelt határozatában a felperest, mint a 4. számú főút kezelőjét arra kötelezte, hogy készítsen vagy készíttessen zajvédelmi szempontú részleges környezetvédelmi felülvizsgálatot a 12/1996. (VII. 4.) KTM rendelet előírásait figyelembe véve. A határidőt az elsőfokú határozat 2010. szeptember 30-ában jelölte meg. A felperes fellebbezése folytán eljár alperes a 2010. július 30-án kelt határozatával az elsőfokú határozatot - a teljesítési határidő módosítása mellett - helybenhagyta.

A felperes keresetében vitatta a hatósági határozatok törvényességét, annak jogalapját és állította, hogy nem végzett olyan munkálatokat az adott útszakaszon, amely lehetővé tenné, hogy őt, mint üzemeltetőt a hatóság környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezze. A felperes kereseti kérelmét a 30 napos keresetindítási határidőn túl kiegészítette eljárásjogi kifogásokkal is.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a közigazgatási perben érvényesül a kereseti kérelemhez kötöttség és a keresetváltoztatásra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 335/A. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn túl nincs lehetőség, ezért a felperesnek 2011. január 18-án előterjesztett és az eljárási jogszabálysértésekre alapított kereseti kifogásait érdemben nem vizsgálta.

A határidőben előterjesztett anyagi jogi kifogások kapcsán hivatkozott a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rend.) 14. § (2) bekezdés *b*) pontját és megállapította, hogy e rendelkezés hivatkozik a környezeti zaj és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (a továbbiakban: együttes rendelet) 3. sz. mellékletére, amely tartalmazza a közlekedésből származó zajterhelési határértékeket a zajtól védendő területeken. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem vitatta a 2010 nyarán végzett mérések eredményeit, így azt sem, hogy az éjszakai órákban a védendő területen a 4. számú főút W. úti szakaszán a zajterhelési határérték a jogszabályban, annak 3. sz. mellékletében foglalt határértéket 12 decibellel, azaz jelentős mértékben túllépte. Az elsőfokú bíróság a kötelezés jogalapjaként a Korm. rend. 14. § (2) bekezdés *a*) pontjára utalt és megállapította, hogy a perben abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a Korm. rend. 14. § (2) bekezdés *a*) pontja szerint a felperes kötelezhető volt-e a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére. Kiemelte, hogy a D., 4. számú országos közút üzemeltetésének a joga és kötelezettsége a felperest terheli, ezért csak a felperes volt kötelezhető a fenti jogszabályi rendelkezés alapján a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére különösen, hogy a mérések a zajterhelési határérték jelentős mértékű túllépését igazolták.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte, állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Korm. rend. 1. § (1) bekezdését, az együttes rendelet 4. § (1), (4) és (5) bekezdését, továbbá a Pp. 221. § (1) bekezdését. Hivatkozott arra, hogy a Korm. rend. 1. § (1) bekezdése értelmében a rendelet tárgyi hatálya nem terjed ki a felperesre, mivel ez a jogszabály csak azokra a tevékenységekre, létesítményekre vonatkozik, amelyek zajt okoznak. Utalt arra, hogy tevékenysége közútkezelés, a létesítmény pedig maga a közút. Álláspontja szerint a zajt nem a tevékenysége, hanem a közúton haladó gépjárművek okozzák. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a Korm. rend. rá nem vonatkozhat. Állította, hogy az ítélet indokolása sem felel meg a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak tekintve, hogy a fenti okfejtését az elsőfokú bíróság nem értékelte és nem is értelmezte. Utalt arra is, hogy azért sem kötelezhető zajvédelmi felülvizsgálat elvégzésére, mert az együttes rendelet 4. § (1) bekezdése a közlekedési létesítmények tervezésére, (4) bekezdésére új közlekedési zajforrás létesítésére, (5) bekezdése pedig a létesítmények korszerűsítésére, bővítésére vonatkozik, melyet tevékenysége nem valósított meg, így a perbeli tényállás egyik esetre sem vonatkozatható. Hiányolta, hogy a bíróság nem fejtette ki részletesen, hogy miért hivatkozott alaptalanul az együttes rendeletre. Álláspontja szerint nincs olyan jogszabály, amely alapján az alperesi hatóság zajvédelmi felülvizsgálatra kötelezhetné őt, ezért az alperes és a bíróság is tévesen alkalmazta az említett rendeleteket. Kérte a 403 950 forint eljárás költség számlájára történő visszautalását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Korm. rend. 14. § (2) bekezdés *a*) pontját helyesen idézte és helyesen alkalmazta, hivatkozott a Korm. rend. 2. § *f*) pontjára is, amely meghatározza a közlekedési zaj és rezgésforrás fogalmát. Álláspontja szerint a Korm. rend. 14. § (2) bekezdés *a*) pontja, 2. § *f*) pontja és 1. § (1) bekezdése alapján a felperest jogszerűen kötelezte a környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére és ezt a határozatát törvényesen minősítette jogszerűnek az elsőfokú bíróság.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, melynek során azt állapította meg, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából releváns körülményeket feltárta, és a megállapított tényeket a vonatkozó jogszabályokkal helytállóan vetette össze, így megalapozottan vonta le azt a következtetést, hogy a közigazgatási határozatok törvényesek.

Az elsőfokú bíróság a környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére kötelező közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának körét törvényesen szűkítette le a Pp. 335/A. § (1) bekezdése alapján az első tárgyalás befejezéséig előterjesztett, anyagi jogi kifogások körére és ez okból jogszerűen mellőzte a felperes eljárásjogi kifogásainak érdemi vizsgálatát.

Az elsőfokú bíróság okszerűen tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes a környezetvédelmi hatóság által elvégzett mérések eredményeit és saját közút kezelői minőségét nem vitatta, így a bíróságnak a zajterhelési határérték túllépését és a felperes közútkezelői voltát tényként kellett kezelni.

A Korm. rend.-nek a közlekedési vonalas létesítmény létesítésével és üzemeltetésével kapcsolatos előírásokat rögzítő, 14. §-ának (2) bekezdése szerint ha az üzemelő közlekedési zaj- és rezgésforrás által okozott zaj jelentős mértékben meghaladja a külön jogszabály szerinti közlekedési zajtól származó határértékeket, és a létesítményre nem készült külön jogszabály szerinti zajvédelmi intézkedési terv vagy zajvédelmi program, akkor a környezetvédelmi hatóság a közlekedési vonalas létesítmény mindenkor üzemeltetőjét zajvédelmi szempontú részleges környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezi [a) pont], és a közlekedési hatóságnál

kezdeményezheti a közlekedési vonalas létesítmény mindenkori üzemeltetőjének kötelezését zaj- és rezgéscsökkentő intézkedések megtételére [b) pont].

Fenti rendelkezés alapján a környezeti felülvizsgálatra való hatósági kötelezés törvényességi vizsgálata körében eldöntendő, hogy van-e közlekedési zaj- és rezgésforrás, az általa okozott zaj jelentős mértékben meghaladja-e a külön jogszabály - a környezeti zaj- és rezgésterhelési határérték megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet - szerinti közlekedési zajtól származó határértéket, készült-e külön jogszabály szerinti zajvédelmi intézkedési terv. A feltételek fennállása esetén a környezetvédelmi hatóságnak a közlekedési vonalas létesítmény mindenkori kezelőjét kell köteleznie zajvédelmi szempontú részleges környezetvédelmi felülvizsgálatra. Ekkor nem szükséges az, hogy ezt a zajt maga a közútkezelő okozza, ahogy arra a felperes hivatkozik.

A közlekedési zaj- és rezgésforrás fogalmát a Korm. rend. 2. § f) pontja határozza meg, mely körbe kétséget kizáróan beletartozik a 4. számú főút, mint közút. A felperes az úton haladó forgalom által okozott zaj miatti a zajterhelési határérték túllépését nem vitatta, a hatósági mérés adatait nem vonta kétségbe. A perben fel sem merült, hogy külön jogszabály szerinti zajvédelmi intézkedési terv vagy zajvédelmi program készült volna - holott ennek létét a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett volna bizonyítania -, melyből az következik, hogy az egyértelműen közúti közlekedésből származó, az együttes rendelet előírásait sértő mértékű zajterhelés miatt a környezetvédelmi hatóságnak a felperest, mint a 4. számú főút kezelőjét kellett a környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére köteleznie, ahogy ezt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította.

A kötelezés jogalapja a Korm. rend. 14. § (2) bekezdése volt, a jogerős ítélet törvényessége szempontjából kiemelt jelentősége van a Korm. rend. hatályára vonatkozó rendelkezéseknek. A Korm. rend. 1. §-a alapján a rendelet hatálya - a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel - azokra a tevékenységekre, létesítményekre terjed ki, amelyek környezeti zajt, illetve rezgést okoznak vagy okozhatnak. A Korm. rend. 1. § (2) bekezdése szerint nem terjed ki a rendelet hatálya közterületi rendezvényre, a munkahelyi zaj és rezgés által okozott foglalkoztatási veszélyre, a magánszemélyek háztartási igényeit kielégítő tevékenységekre, közlekedési járműveken belüli zajra és rezgésre, az egészségügyi mentési tevékenységre, a tűzoltási feladatok, a műszaki mentés és bűnüldözési tevékenység által keltett zajra és rezgésre, valamint a vallási tevékenység végzésére.

Fenti rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy e rendelet hatálya alá tartozik az 1. § (1) bekezdése szerint az üzemelő közlekedési zajforrás által okozott zaj, az ellene való védekezés, mivel a (2) bekezdés alá tartozó kivételek körén kívül esik a közút okozta zaj és rezgés.

Az elsőfokú bíróság okszerűen állapította meg, hogy az együttes rendelet 4. §-ának rendelkezéseire vonatkozó felperesi érvelés téves volt a határozatok törvényessége körében, és ezen rendelkezésre figyelemmel alaptalanul állította felperes a közigazgatási határozatok jogsértő jellegét. Tény, hogy az elsőfokú bíróság nem részletezte a felperes szokatlan álláspontjának hiányosságait, amelynek akceptálása esetén nem a mindenkori közútkezelőt, hanem a tényleges forgalmi zajt okozó közlekedőket kellene a kötelezés alanyaivá tenni, így kisebb eljárési szabályt sértett, a bíróság azonban alapvetően helyes megállapítása miatt ez az eljárési hiba az ügy érdemi eldöntésére nem volt kihatással.

A Kúria álláspontja szerint a felperes az együttes rendeletre alapított kifogásai során nem vette figyelembe, hogy a kötelezésének jogalapja nem az együttes rendelet, hanem a Korm. rend. volt. A Korm. rend. előírásainak alkalmazása szempontjából az együttes rendeletnek annyiban van jelentősége, hogy ez az a Korm. rend. 14. § (2) bekezdésében hivatkozott külön jogszabály, amelynek 3. számú melléklete tartalmazza a közlekedéstől származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területekre lebontva, és ezen határértékeket szem előtt tartva tehető csak olyan

megállapítás a Korm. rend. 14. § (2) bekezdése alapján, hogy egy adott közlekedési zaj- és rezgésforrás által okozott zaj jelentős mértékben túllépi a megállapított határértéket. Lényeges az is, hogy az együttes rendelet - mint ahogy megnevezéséből is következik - határérték megállapításáról szól, ezt a határértéket az egységes szabályozás eredményeként nemcsak a tervezésnél, és a létesítésnél, de az üzemelés során is szem előtt kell tartani, mert csak ez biztosítja a szabályozással elérni kívánt alapvető célt, az egészség védelmét, a környezet minél kisebb mértékű terhelésének biztosítását.

A felperes mint a közút kezelőjének kötelezése azt a célt szolgálja, hogy olyan személy legyen a problémák feltárása köteles, aki annak megoldására is hatáskörrel rendelkezik, intézkedési jogosultsággal bír.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság - kisebb eljárási hiba mellett - a jogerős ítéletet a vonatkozó jogszabályok helyes értelmezése folytán hozta meg és ez okból döntése nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból, így azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. (*Kúria Kfv. II. 37.259/2011.*)